

30 Μαρτίου 2017

Υπάρχει σύγκρουση μεταξύ Χριστιανισμού και Επιστήμης; (Στράτος Θεοδοσίου, Καθηγητής Ιστορίας & Φιλοσοφίας της Αστρονομίας Πανεπιστημίου Αθηνών)

[/ Πεμπτούσια](#)

Image not found or type unknown

Ένα θέμα το οποίο έχει απασχολήσει για διάφορους λόγους την ελληνική κοινωνία είναι η αφανής ή φανερή σύγκρουση μεταξύ του Χριστιανισμού και της Επιστήμης. Προκειμένου να αποκαταστήσουμε την αλήθεια πάνω σ' αυτό το θέμα θα πρέπει να τονίσουμε ότι η αναφερόμενη σύγκρουση μεταξύ Θεολογίας και Επιστήμης αφορά και αναφέρεται πολύ συγκεκριμένα στις σχέσεις της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας, και όχι της σύγχρονης Ορθοδοξίας, με την Επιστήμη. Η σύγκρουση αυτή κορυφώθηκε κατά τη διάρκεια της επιστημονικής επανάστασης του 17ου αιώνα -πολύ μετά το σχίσμα- και δεν είχε καμιά σχέση με την Ορθοδοξία, που τότε στέναζε κάτω από τον τουρκικό ζυγό.

Το ενδιαφέρον όμως βρίσκεται στα αίτια που δημιούργησαν αυτή τη ρήξη. Το δυτικό πολιτισμικό ρεύμα την πρώτη περίοδο συγκρότησής του, μετά από δραματικές εσωτερικές συγκρούσεις, υιοθέτησε ως εσωτερική φιλοσοφία του ένα μόρφωμα της προχριστιανικής ιουδαϊκής θεολογίας στην οποία ενσωματώθηκαν, επιλεκτικά, μέρη του πρωτογενούς χριστιανικού δόγματος. Με λίγα λόγια επικράτησε η άποψη των χριστιανικών εκείνων ομάδων που πίστευαν ότι ο Χριστιανισμός είναι μια συνέχεια του Ιουδαϊσμού με πραγματοποιημένη την προφητεία περί ελεύσεως του Μεσσία. Με τον τρόπο αυτόν όμως υιοθετήθηκε και ενσωματώθηκε στη δομή του δυτικού πολιτισμού η καμπαλιστική άποψη περί δομής του Σύμπαντος που περιεχόταν ως θεμελιώδες δόγμα στο πλαίσιο της ιουδαϊκής θρησκείας.

Η αποδοχή της καμπαλιστικής άποψης

Μια τέτοια αποδοχή οδήγησε αρχικά στην υιοθέτηση, ως βάση της Δυτικής επιστήμης, του μέρους εκείνου της αριστοτέλειας γνώσης που αφορούσε και εξέταζε μόνο το αισθητό Σύμπαν. Το Σύμπαν, δηλαδή, το οποίο έχουν τη δυνατότητα να το αντιληφθούν και να το μετρήσουν οι αισθήσεις και τα επιστημονικά όργανά μας. Μια τέτοια μηχανιστική αντίληψη της συμπαντικής συγκρότησης εξυπηρετούσε με τον καλύτερο τρόπο το υλιστικό και μηχανοκρατούμενο υπόβαθρο της λαϊκής προχριστιανικής ιουδαϊκής θρησκείας, πάνω στην οποία δομήθηκε ο Δυτικός Χριστιανισμός. Στα θεμέλια αυτά στηρίχτηκε η επιστήμη του δυτικού πολιτισμικού ρεύματος, η οποία στη συνέχεια γέννησε τη δυτική τεχνολογία.

Αντιθέτως, ο ανίσχυρος τότε Ανατολικός Χριστιανισμός στηριζόταν στον Πλατωνικό ιδεοκεντρισμό, ο οποίος εξέφραζε με τον καλύτερο τρόπο το πνεύμα και τον λόγο του Χριστού που βρίσκονταν πέρα και πάνω από την έννοια της υλικής πραγματικότητας.

Στα πρώτα της βήματα η μεγάλη επιστημονική επανάσταση του 17ου αιώνα, μέσω των μεγάλων αστρονομικών ανακαλύψεων, συγκρούστηκε με τον παπικό Χριστιανισμό στο μέτρο που κατέρριπτε, σε πάρα πολλές περιπτώσεις, το ιουδαϊκό καμπαλιστικό κοσμοείδωλο. Ως παράδειγμα αναφέρουμε την καμπαλιστική και αριστοτελική ιδεοληψία περί του γεωκεντρικού συστήματος. Οι σπουδαίοι αστρονόμοι εκείνης της εποχής αποδεικνύοντας ότι ο Ήλιος και όχι η Γη βρισκόταν στο κέντρο του πλανητικού συστήματος δεν κατέρριπταν μόνο μια επιστημονική άποψη, αλλά ένα βασικό θεολογικό καμπαλιστικό δόγμα της Δυτικής Εκκλησίας. Για τον λόγο αυτό οι πρώτοι μάρτυρες της Επιστήμης εκείνη την περίοδο υπήρξαν βασικά μόνο αστρονόμοι.

[συνεχίζεται]

Το παρόν κείμενο είναι το πρώτο μέρος του άρθρου «Επιστήμη και Θεολογία» των Στράτου Θεοδοσίου και Μάνου Δανέζη, που η ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ δημοσιεύει σε συνέχειες